

Motion till riksdagen

1986/87:So616

Bo Södersten och Hans-Eric Andersson (s)

Barnomsorgen

Ett modernt samhälle som det svenska kräver en utbyggd barnomsorg. Vi har också satsat stora summor på barnomsorgen. Detta till trots har emellertid enbart en minoritet av barnen i förskoleåldrarna tillgång till kommunala daghem. Tar vi också hänsyn till förekomsten av familjedaghem finner vi att av de något över 600 000 barn i förskoleålder som finns i vårt land, så har grovt räknat ungefär hälften eller ca 300 000 barn tillgång till daghem eller familjedaghem.

Internationella jämförelser visar också att svenska daghem i dess nuvarande utformning är osedvanligt kostnadskrävande. Statskontoret gjorde exempelvis en jämförelse mellan kostnader per daghemsplats i de nordiska länderna 1983. Man fann därvid att om index för totalkostnaden per inskrivet barn sattes till 100 i Sverige blev motsvarande siffra i Danmark, Finland och Norge 54, 36 resp. 46. Detta visar med andra ord att kostnaden per daghemsplats i Sverige ligger mer än dubbelt så högt som kostnaden i övriga nordiska länder. Skulle jämförelsen utsträckas till utomnordiska länder torde skillnaderna bli ännu mycket större.

Det har under senare tid förts en relativt livlig debatt i pressen om kvaliteten hos den svenska barnomsorgen. Verksamheten vid våra daghem är i många avseenden högtstående. Argument för att en mer strukturerad pedagogik skulle kunna utveckla verksamheten vid daghemmen ytterligare har dock framförts. Medicinsk expertis har pekat på att det är viktigt att barnen både får intellektuell, motorisk och känslomässig stimulans under den för hjärnans utveckling så avgörande förskoletiden.

Det borde stå klart att det är viktigt att stimulera försöksverksamhet och utvecklingsarbete i samband med barnomsorgen, detta både för att finna om verksamheten kan göras mer kostnadseffektiv och om det pedagogiska innehållet kan ytterligare utvecklas och förbättras. Sådan försöksverksamhet borde kunna uppmuntras oavsett vilken inställning man har till den daghemsverksamhet som vi i dag har. Även den som tror att nuvarande verksamhet i stort sett bör bibehållas borde kunna hålla med om att inget är så bra att det inte kan bli bättre och att därför erfarenheterna från en försöksverksamhet också borde kunna komma nuvarande verksamhet till godo.

Barnomsorgen torde under överskådlig framtid komma att vara en kommunal angelägenhet. Det är därför viktigt att försöks- och utvecklingsarbete sker i kommunal regi. Flera kommuner torde vara villiga att starta en sådan försöksverksamhet.

Ett viktigt mål för våra nuvarande daghem är att se till att just omsorgen tillfredsställs. De statliga bidragsregler som i dag gäller tar också sikte på detta. Därför utgår statsbidrag till kommunala daghem med 22 000 kr. per barn som är inskrivna minst sju timmar per dag och med 12 500 kr. per barn för de barn som vistas 4–7 timmar per dag på daghem. Härutöver utgår också visst bidrag per årsarbetare.

Vi anser det viktigt att kraven på omsorg tidsmässigt upprätthålls också vid försöksverksamhet med alternativa kommunala daghem. Sker detta menar vi dock att det är naturligt att kommunerna garanteras samma bidrag för en försöksverksamhet som vid anordnande av daghem av traditionellt slag. Detta är viktigt för att neutralitet skall förekomma i stödet till kommunal daghemsverksamhet som uppfyller de statliga bidragskraven men som pedagogiskt kan vara något olika upplagda.

Det ligger i sakens natur att en försöksverksamhet kräver vissa extra kommunala insatser och kostnader under en uppbyggnadsperiod. Socialdepartementet har i dag ett anslag om 30 milj. kr. att använda till utvecklingsarbete inom barnomsorgen. Det synes naturligt att någon del av detta anslag ges till kommuner som är villiga att ta upp försöksverksamhet av det slag som skisserats i denna motion.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om gällande bidragsregler för försöksverksamhet med alternativa kommunala daghem.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utvecklingsarbete med alternativa kommunala daghem inom barnomsorgen.

Stockholm den 23 januari 1987

Bo Södersten (s)

Hans-Erik Andersson (s)